

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ І ПАРТНЕРСТВО**

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “29” серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальна конфліктологія і партнерство
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	3 / 5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета: формувати у студентів знання про природу конфліктів, набуття практичних навичок у їх розв'язанні, вироблення умінь прогнозувати і контролювати конфліктну ситуацію, позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати.

Завдання курсу:

- Розкрити суть і зміст поняття конфлікту;
- Дослідити основні підходи до вивчення конфлікту;
- Охарактеризувати види, структуру та динаміку конфліктів;
- Визначити їх причини та функції;
- Проаналізувати поведінку людей у конфліктних ситуаціях;
- Розкрити основні методи дослідження та прогнозування конфліктів;
- Розглянути методи вирішення конфлікту;
- Розглянути конфлікти у різних сферах суспільного життя та з'ясувати особливості їх розв'язання.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси осіб/сімей.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК-24. Здатність укладати проєкт договору про надання соціальних послуг з потенційним отримувачем соціальних послуг, членами його сім'ї (за можливості) та керівництвом суб'єкта, що надає соціальні послуги.

Програмні результати навчання

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

РН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

РН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна	Розуміти значення конфліктології як науки. Знати об'єкт і предмет конфліктології. Визначати напрями дослідження конфліктології. Виділяти специфіку науки. Вміти використовувати методи дослідження конфліктології.	Проаналізувати основні етапи еволюції конфліктологічних поглядів в історичному аспекті.
2	Історія розвитку конфліктології	Знати розвиток конфліктології в	Зробити змістовний аналіз

		Стародавньому світі, Середньовіччі, епосі Відродження. Розуміти становлення конфліктології як науки в Новий час, XIX – початок XX ст.). Аналізувати сучасні концепції конфліктів (Л. Козер, Р. Дарендорф, К.Боулдінг).	конфліктологічних ідей представників Нового часу та Просвітництва.
3.	Природа конфлікту	Розуміти конфлікт як складне соціальне явище. Знати функції конфліктів. Обґрунтувати структурну модель конфлікту. Аналізувати функціональні і дисфункціональні наслідки конфлікту. Вміти визначати границі конфлікту.	Зробити порівняльний аналіз різних дефініцій конфлікту.
4.	Динаміка конфлікту і механізми його розвитку	Визначати причини виникнення конфліктів. Знати теорії механізмів виникнення конфліктів. Визначати конфліктогени та вміти їх класифікувати. Аналізувати динамічну модель конфлікту. Характеризувати етапи і фази конфлікту. Вміти співвідносити фази і етапи конфлікту залежно від можливості його розв'язання. Розуміти стратегії поведінки людей у конфлікті.	Написати самозвіт «Мій стиль поведінки в конфліктній ситуації»
5.	Класифікація конфліктів	Вміти класифікувати конфлікти. Визначати причини внутрішньо-особистісних, між-особистісних та між групових конфліктів. Розуміти «Я» - концепцію особистості та конфлікти. Аналізувати рівень	Підготувати наукове повідомлення на тему: «Погляди З.Фрейда на природу внутрішньо-особистісних конфліктів»

		<p>домагань особистості у конфліктних ситуаціях. Вміти керувати міжособистісними і груповими конфліктами. Знати форми прояву і способи вирішення конфліктів.</p>	
6.	Сфери розгортання конфліктів	<p>Аналізувати сфери розгортання конфліктів: політичні конфлікти, сімейні конфлікти, міжетнічні конфлікти, міжконфесійні конфлікти, конфлікти культур і духовних цінностей, юридичні конфлікти та конфлікти у педагогічній взаємодії. Визначати причини їх виникнення, особливості прояву. Знати форми і методи їх вирішення.</p>	<p>Підготувати наукове повідомлення на тему: Конфлікти в суспільстві: економічні, соціальні, духовні</p>
7.	Методи і форми керування конфліктами	<p>Знати принципи і методи управління конфліктами. Володіти технологіями врегулювання конфліктів. Розуміти значення консенсусних технологій вирішення конфліктів. Вміти вести конфліктний медіаторинг.</p>	<p>Сформулювати правила самоконтролю емоцій при конфліктах.</p>
8.	Переговори й посередництво у конфліктних ситуаціях	<p>Розуміти сутність переговорів та умови їх застосування. Знати стратегії переговорів: позиційні переговори (на боротьбу) та принципові переговори (на співробітництво). Аналізувати етапи переговорного процесу. Розуміти роль посередника в переговорному процесі та вимоги до нього. Знати</p>	<p>Навести варіанти посередництва в переговорному процесі.</p>

		правила та методи посередника.	
9	Технології попередження конфліктів	Розуміти сутність, підходи та напрями попередження конфліктів. Знати про зміни в організаційних структурах управління. Знати профілактику конфліктів за стратегією управління персоналом.	Сформулювати правила безконфліктного особистісного та міжособистісного спілкування
10	Роль керівника в управлінні конфліктами	Розуміти роль керівника як суб'єкта конфлікту. Аналізувати особистий приклад керівника в подоланні конфліктів і стресів.	Сформулюйте правила керівника в управлінні конфліктами.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне заняття	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські заняття		4		4		4		4		4		5						25
Самостійна робота																5		5
Індивідуальні завдання													20					20
Залік																	50	50
Всього за тиждень		4		4		4		4		4		5		10		5	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Література:

1. Бернадський Б. В. Міжнародні конфлікти : курс лекцій / Б. В. Бернадський. К.: ВД «Персонал», 2017. 366 с.
2. Білецька Т. В. Міжнародні конфлікти сучасності: теорія і практика аналізу: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський, 2020. 50 с.
3. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. К. : Знання, 2019. 407 с.
4. Галаган В. Я. Психологія конфлікту : навч.-метод. посіб. К. : ДЕДУТ, 2018. 422 с.
5. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 564 с.
6. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління. К., 2005.
7. Захарчин Г. М. Управління конфліктами: навч. посіб. 2-ге вид., доп. – Л. : НУ «Львівська політехніка». 2019. 192 с.
8. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Х. : Право, 2012. 128 с.
9. Конфліктологія : навч. посіб.-практикум / за ред. М. П. Гетьманчука, П. П. Ткачука. Л. : ЛІСВ, 2017. 326 с.
10. Конфліктологія: Навчальний посібник. Авт. Зінчина О. Б. Харків: ХНАМГ, 2007. 164 с.
11. Конфліктологія: Підручн. для студентів вищих навч. закладів / За ред. М.М. Герасіної, М.І. Попова. Харків: Право, 2002. 255 с.
12. Конфліктологія та медіація: навч. посіб. / уклад. В. І. Докаш. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. 247 с.
13. Корольчук М. С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики : навч. посіб. / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко / за заг. ред. М. С. Корольчука. К. : Ельга, Ніка-Центр, 2017. 320 с
14. Кулик І.В. Соціальна конфліктологія та партнерство: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: НАІР 2018. 76 с.
15. Кулик І.В. Уманська І. Соціально-педагогічні умови формування конфліктологічної компетентності соціального педагога в умовах ВНЗ. *Теоретичні, методичні і практичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 26 травня 2016 р.* Івано-Франківськ: НАІР, 2016. С. 91-94.
16. Луцишин Г.І. Конфліктологія та теорія переговорів. Навчальний посібник. Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2016. 200 с.
17. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія: навчально-методичний посібник. Львів : Вид-во «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. 76 с.
18. Миронова О. М. Конфліктологія : навч. посіб. Х. : ХНЕУ, 2019.167 с.
19. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.

20. Тихомирова Є. Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник. Рівне: Перспектива, 2007. 389 с.

21. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : підручник / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. 2-ге вид., випр. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 240 с.

22. Фішер Р. Шлях до ТАК. Як вести переговори, не здаючи позицій. К.: Основи, 2017. 220 с.

23. Цюрупа М.В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник. К.: Кондор. 2004. 172 с.

24. Яремчук С. С. Сучасні теорії в конфліктології [Текст] : навч. посіб. / С. С. Яремчук. Чернівці : Рута, 2008. 72 с.

25. Яхно Т. Конфліктологія та теорія переговорів. К.: Центр учбової літератури, 2021. 168 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspst@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активну комунікацію в групі з дотриманням правил академічної доброзичливості. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел, тестових та інших завдань.

Академічна добродесність	Дотримання академічної добродесності засновується на ряді положень та принципів академічної добродесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: <ul style="list-style-type: none">– Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»– Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної добродесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».– Положення про Комісію з питань етики та академічної добродесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені
--------------------------	--

	<p>Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p> <p>– Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».</p> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі</p>

	<p>(роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням:</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p> <p>Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus.</p>

Викладач

Кулик І.В.